

5. Пометун О.І. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті / О.І.Пометун // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / за заг. ред. О.В.Овчарук. — К. : К. І. С., 2004. — 112 с.
6. Тамарская Н. В. Управление учебно-воспитательным процессом в классе (здоровьесберегающий аспект): Учебно-методическое пособие для учителя / Тамарская Н. В. Русакова С. В., Гагина М. Б. — Калининград: Изд-во КГУ, 2002. —С.31.

МЕХАНІЗМ ЕМОЦІЙ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА НАВЧАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Гриньова В.С.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Емоції (від лат. — хвилюю, збуджую) мають надзвичайно важливе значення в житті людини. Емоції — це здатність людини глибоко, сильно і тонко відчувати й переживати події [1]. Джерелом емоцій і почуттів є об'єктивно існуючі предмети і явища, діяльність, зміни, які відбуваються в організмі. Своєрідність емоцій визначається потребами, мотивами, прагненнями, намірами людини, особливостями її волі, характеру. При зміні будь-якого з цих компонентів змінюється відношення людини до дійсності [2]. Навчальна діяльність пов'язана з емоційними переживаннями. Оволодіння знаннями — це подолання важких навчальних ситуацій. Постійна дія емоційних факторів, пов'язаних з навчанням, значно підвищує напруження функціонування психологічної системи людини. Важливим аспектом навчально-виховного процесу є застосування заходів, які підвищують адаптаційну здатність організму до емоційних переживань [5].

Емоційне життя студента визначається характером і змістом навчальної діяльності. Пізнання нового, цікавого приносить йому насолоду, задоволення, що є мотивами цього процесу. Найвищу насолоду і задоволення від навчальної діяльності студент отримує у стані натхнення, що робить навчання ефективним. Натхнення пов'язане з творчим характером навчального процесу, впливає на психічні функції, що є основою емоційного підйому. Захоплення творчою задачею, емоційне переживання є джерелом психофізичної енергії, яка піднімає на більш високий рівень роботу механізмів психічної діяльності уваги, пам'яті, мислення, уяви.

Видатний учений Ч. Дарвін показав, що зовнішні емоційне вираження у живих істот так само еволюціонує, як і їх анатомія. Згідно з цією концепцією, зовнішньо емоційна експресія є спадковою і виконує в житті організму адаптивну функцію.

У людини завдяки емоціям головна соціально-психологічна функція полягає у розумінні один одного, налаштуванні на сумісну діяльність і спілкування. В діяльності багатьох викладачів вищої школи відчувається недооцінка емоційного фактору в навчанні студентської молоді. Викладачі не приділяють увагу активізації інтелектуальної сфери психіки студентів, часто не коректують аудиторне і самостійне навчання студентів з урахуванням їх індивідуальних емоційно-вольових особливостей [4].

Емоції виникають як безпосередні реакції на речі і явища, які нас оточують, емоції пов'язані з першим враженням. Поява на заняттях роздратованого викладача викликає негативні емоції у студентів. Створення

викладачем позитивних і творчих ситуацій викликає позитивні емоції, які в свою чергу активізують увагу, мислення, пам'ять. Через відносини студента до інших людей формується відношення до самого себе як до особистості.

Виникнення і протікання емоцій і почуттів характеризується динамікою і фазовістю. Насамперед — це напруження, а потім його розв'язання. Напруга може народжуватись в залежності від змін в зовнішніх обставинах. Коли людина чекає будь-яких важливих подій, при яких потрібно діяти самостійно, впевнено, рішуче, напруга нарощується. В залежності від змісту діяльності, обставин й індивідуальних особливостей людини напруга може викликати активний стан, а може навпаки, пригнічувати діяльність, що призводить до незадовільних результатів. Після напруги настає розв'язання, людина відчуває спокій, повне розслаблення.

У. Кеннон вважав, що емоційні переживання і відповідні їм органічні зміни утворюються одночасно і виникають із єдиного джерела. Таким місцем, за думкою У. Кеннона — є таламус, який відіграє важливу роль у регулюванні основних органічних процесів і який передає імпульси з периферичних і внутрішніх рецепторів в кору головного мозку і навпаки. Виникнення емоційного переживання є результатом одночасного збудження симпатичної нервової системи і кори головного мозку [6].

Висловлені У. Кенноном положення були розвинуті П. Бардом. Він довів, що в дійсності як тілесні зміни, так і пов'язані з ними емоційні переживання виникають одночасно. З емоціями з усіх частин головного мозку пов'язаний не сам таламус, а гіпоталамус і центральна частина лімбічної системи. В досліджах, які проводили на тваринах: діяли електричним струмом на ці частини головного мозку — виявилось, що можна управляти емоційними станами, таким, як страх і лють. В результаті концепція У. Кеннона отримала назву теорії емоцій Кеннона — Барда. Між нейтральними і гуморальними факторами існує складна взаємодія. У людини, в процесі емоційних переживань, важливу роль відіграють органічні і фізичні дії, когнітивні фактори. В зв'язку з цим розвиваються нові концепції емоції у людини, які ставлять ці фактори на перший план [6].

Емоційні стани можуть передаватися від людини до людини. Ступінь емоційного переживання людини залежить від особистого ставлення до того, кому вона співпереживає. Емоції не лише пов'язані з діяльністю, але і супроводжують її хід і результати, а також впливають на неї в залежності від характеру і інтенсивності емоційного переживання. Для досягнення найвищого результату в діяльності небажані як дуже слабкі, так і дуже сильні емоційні збудження. Для кожної людини є оптимум емоційної збудженості, який забезпечує максимум ефективності в роботі. Оптимальний рівень емоційного збудження залежить від таких факторів: особливості діяльності, умов в яких вона відбувається, індивідуальних особливостей людини. Слаба емоційна збудженість не забезпечує потрібної мотивації діяльності, а сильна руйнує її, дезорганізує [2].

Навчання у студентській молоді повинно збуджувати позитивні емоційні переживання, тому важливо, щоб викладач формував сильні позитивні почуття: захоплення, радість, здивування, зацікавлення, задоволення та інші переживання.

Література

1. Біда С. О. Базові емоції : поняття та види / С. О. Біда // Проблеми сучасної психології : Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України / За ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. — Вип. 16. — Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2012. — С. 35-46.
2. Изард К. Э. Психология эмоций / К.Э. Изард. — СПб. : Питер, 2006. — 464 с.
4. Виховання особистості: підручник / І.Д. Бех. — К.: Либідь, 2008. — 848 с.
5. Педагогіка вищої медичної освіти: Підручник / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко. — К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2014. — 286 с.
6. Cannon W. B. Bodily changes in pain, hunger, fear and rage: An account of recent researches into the function of emotional excitement. — 1915. («Тілесні зміни при болю, голоді, страху і гніву»)

ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНЯТ

Еланська Д.В., Кондель В.М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

На сучасному етапі розвитку суспільства кількість дітей із мовленнєвими порушеннями невпинно зростає, що зумовлено різноманітними соціально-психологічними, генетичними чинниками, органічними ураженнями центральної нервової системи тощо. Ці діти відчувають труднощі як у засвоєнні необхідного програмового матеріалу (садочки чи школи), так і в спілкуванні, налагодженні стосунків з однолітками та дорослими. Перспективним засобом корекційно-розвиваючої роботи з цими дітьми є використання здоров'язберігаючих технологій у діяльності логопеда дошкільного закладу, які суттєво оптимізують процес корекції мовлення дітей-логопатів і сприяють оздоровленню всього їх організму [1].

Існуючі класифікації здоров'язберігаючих технологій можна поєднати в кілька груп: здоров'язберігаючі технології, що створюють безпечні умови для перебування дитини в дошкільному навчальному закладі; оздоровчі технології, які спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я дітей (фізична підготовка, загартування, гімнастика, масаж, музична терапія тощо); технології навчання здоров'ю — гігієнічне навчання, формування життєвих навичок, статеве виховання, профілактика травматизму; виховання культури здоров'я — виховання особистісних якостей, які сприяють збереженню і зміцненню здоров'я, формуванню уявлень про нього як цінність, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя [2].

До традиційних здоров'язберігаючих методів у роботі логопеда відносять: валеологічні хвилинки, артикуляційну гімнастику, мовні ігри з рухами, ігри на розвиток дрібної моторики, вправи дихальної гімнастики, гімнастику для очей, пальчиковий театр, мімічні вправи, фізкультхвилинки, логоритміку [3, 4].

Важливим і найпершим етапом корекційного впливу на дітей-логопатів, незалежно від виду їх мовленнєвого дефекту є розвиток правильного діафрагмального дихання, тривалості видиху, його сили та плавності. Завданням логопеда є навчити дітей вдихати повітря через ніс, а видихати